

BULETIN INFORMATIV

2023

Colegiul Farmaciștilor din România

BULETIN INFORMATIV

2023

Colegiul Farmaciștilor din România

Stimați colegi,

Ca președinte al Colegiului Farmaciștilor din România, îmi revine onoarea de a vă împărtăși gândurile mele odată cu transmiterea Buletinului informativ 2023.

Este un prilej de analiză și totodată o ocazie de a fi exponentul memoriei noastre colective, încă profund marcată de pandemia COVID-19.

În 2023 nu am putut și nici nu am avut voie să uităm ce a însemnat în ultimii ani

confruntarea cu problemele majore ale sistemului de sănătate greu încercat într-un moment critic, cu consecințe inerente pentru munca noastră, dificil de depășit, dar care ne-au obligat să abordăm o strategie cel puțin de menținere la un nivel de competență care să ne asigure recunoașterea eforturilor de către pacienți, beneficiarii activității farmaciștilor.

Dar, cu toate acestea, profesia de farmacist este la răscruce...Este un subiect la care revenim mereu de câțiva ani, pentru că ne iubim profesia, pentru că o dorim promovată și respectată.

Știm și ne bucură pașii deja făcuți de farmacia de comunitate pe drumul consolidării rolului farmacistului în societate prin abordarea de noi servicii farmaceutice (teste de diagnostic pentru COVID-19, vaccinare antigripală, depistarea nivelului de risc de diabet zaharat), dar trebuie să subliniez că la Conferința-dezbateri: Rolul farmacistului în sistemul de sănătate românesc, care a avut loc în luna ianuarie 2023 și care s-a dorit a fi primul eveniment dintr-o campanie cu tema FARMACIST PENTRU SĂNĂTATE, s-a conturat o concluzie clară, pe care realitatea nu o poate nega: se impune cu stringență nevoia de re poziționare a farmacistului în cadrul sistemului de sănătate românesc. Este evident pentru noi toți că de la această idee trebuie pornit în toate demersurile viitoare de valorificare a profesiei.

Am celebrat, în luna iunie 2023, 100 de ani de la înființarea Facultății de Farmacie din București. Cu câtă bucurie, mândrie și satisfacție s-au rememorat realizările

notabile din domeniul farmaceutic, ceea ce ne îndreptățește să fim încrezători în posibilitățile de dezvoltare pe care le oferă încă profesia pe care am îmbrățișat-o.

Mi s-a acordat onoarea de a deschide lucrările celei de-a 19-a ediții a Congresului Național de Farmacie, de la sfârșitul lunii septembrie 2023, la Cluj-Napoca, care a creat ocazia reunirii profesioniștilor medicamentului pe teme actuale. Spuneam atunci că deși de ceva timp declarăm că profesia de farmacist se află la răscruce, Congresul de Farmacie poate și trebuie să demonstreze că noi, farmaciștii suntem o forță care poate depăși greutățile de moment ale profesiei, prin faptul că dispunem de multe instrumente pentru a învinge! Cu toată convingerea am afirmat că dispunem de dorința de a ne reinventa, abordând noi arii de expertiză care să se încadreze în realitatea progresului tehnologic, abordând de asemenea dezvoltarea personală în contextul și provocările domeniului nostru de profil de azi, mult diversificat în raport cu abilitățile tradiționale ale farmacistului de ieri.

Dragi colegi, să ne amintim mereu în momentele de cumpănă, că dispunem de excelență, pe care o premiem, an de an într-o gală devenită tradiție! Or, o comunitate ca a noastră, a farmaciștilor, atâta timp cât depune constant eforturi pentru a dovedi că poate reprezenta – așa cum propune Federația Internațională a Farmaciștilor – o soluție inteligentă pentru sistemul de sănătate, înseamnă că există, înseamnă că dispune încă de forța și nu în ultimul rând de oportunitatea de a demonstra că farmaciștii sunt într-adevăr parte din acea soluție inteligentă de care are nevoie sistemul nostru de sănătate, la care trebuie să ne aducem contribuția pentru a-l face nu numai mai eficient, dar și mai rezilient!

Este drumul pe care am pornit deja și de la care nu trebuie să ne abatem.

Anul 2023 a trecut, trăim într-un Prezent în care ne punem speranța în noi împliniri profesionale, dar și Viitorul are mari așteptări de la noi!

Sunt sigur că – împreună – nu îl vom dezamăgi!

Cu aleasă considerație,

Prof. univ. emerit dr. farm. Dumitru Lupuliasa

CUPRINS

1. Anul 2023 pe scurt
 2. Farmaciști în România
 3. Educație Farmaceutică Continuă
 4. Reguli de Bună Practică Farmaceutică
 5. Servicii Farmaceutice
 6. Farmacii în România
 7. Percepția publică despre Farmacii, Farmaciști și Medicament
 8. Piața farmaceutică din România
 9. Farmacia în Europa
 10. Despre Colegiul Farmaciștilor din România
-

Jurământul Farmaciștilor:

„În întreaga mea activitate de farmacist voi da dovadă de o atitudine profund umană față de om și comunitate.

Voi respecta demnitatea și personalitatea bolnavului, exercitând profesiunea cu conștiinciozitate, respectând normele de etică și deontologie farmaceutică.

Voi fi corect cu mine însumi și cu confracții mei, cărora le voi cere colaborarea și nu voi refuza să le acord sprijinul, când mi se va cere, în interesul bolnavului.

Voi păstra secretele încredințate de pacienți, chiar și după decesul acestora.

Nu voi accepta sub nici un motiv ca activitatea mea de farmacist să fie utilizată împotriva sănătății și vieții omului.

Voi fi răbdător și înțelegător față de cel care, datorită bolii, nu-mi acordă respectul cuvenit.

Jur pe onoare în mod solemn și liber!”

1. ANUL 2023 PE SCURT

Anul 2023 a fost un an de continuitate pentru Colegiul Farmaciștilor din România, un an în care recuperarea post-pandemică a fost aproape deplină. Au continuat acțiunile de educație farmaceutică continuă, participarea la evenimente și dezbateri pe tema sănătății și medicamentelor, precum și informarea membrilor despre evenimentele în curs și reglementările naționale și europene în domeniul farmaceutic.

La începutul anului, în data de 25 ianuarie a avut loc la Palatul Parlamentului prima întâlnire din cadrul campaniei „Farmacist pentru sănătate” lansată de Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila” București, în parteneriat cu Colegiul Farmaciștilor din România și Sănătatea Press Group. Potrivit organizatorilor, dezbaterile a abordat o temă de interes major pentru comunitatea farmaciștilor și a reprezentat, prin modul de abordare, „un prim pas în demersul de valorificare a profesiei de farmacist, de re poziționare a farmacistului în societate prin consolidarea contribuției pe care acesta o poate aduce în cadrul sistemului național de sănătate”.

Acest deziderat va fi dificil de atins însă, pentru că trebuie mai întâi conștientizat, atât în interiorul corpului profesional, cât și al societății în ansamblu și mai ales la nivelul factorilor decidenți. „Nevoia de re poziționare a farmacistului în cadrul sistemului de sănătate românesc este o realitate de care va trebui ținut cont în toate demersurile viitoare de susținere și promovare a profesiei de farmacist!” a fost mesajul principal al Colegiului Farmaciștilor din România.

La 12 iunie, Facultatea de Farmacie din București – actualmente în cadrul Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila” – a aniversat 100 de ani de la înființarea, în 1923, ca facultate distinctă în cadrul Universității din București. Centenarul primei Facultăți de Farmacie din România a fost o ceremonie de celebrare profesională autentică și un prilej de bucurie pentru toți cei prezenți.

Cu această ocazie au fost publicate două albume care tratează istoria profesiei pe meleagurile românești : „Facultatea de Farmacie la an centenar 1923-2023. Istoria farmaciei în colecția muzeală a Facultății” și „Farmacia română. O istorie ilustrată”, ambele piese de neratat pentru colecționari.

Colegiul Farmaciștilor din România a fost reprezentat în Grupul tehnic de lucru pentru evaluarea metodologiei de calcul a prețului maximal al medicamentelor de uz uman, stabilit prin Ordinul Ministrului Sănătății (OMS) nr. 3267/20.10.2022, alături de reprezentanți ai Ministerului Sănătății, Agenției Naționale a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România și Casei Naționale de Asigurări de Sănătate. Acest grup de lucru a formulat recomandările de îmbunătățire a disponibilității medicamentelor pe bază de prescripție medicală (Rx), în condițiile inflaționiste ale perioadei, prin două mecanisme distincte:

- eliminarea medicamentelor care nu mai sunt prezente pe piață din regulile de calcul ale prețurilor;

- indexarea medicamentelor cu preț mic de producător, aflate la risc din perspectiva costurilor de producție; această indexare a fost de 14% pentru cele cu preț de producător sub 25 lei, respectiv de 7% pentru prețuri de producător între 25-50 lei, prin actualizarea prevederilor OMS 368/2017, intrate în vigoare începând cu luna august. De asemenea, Colegiul Farmaciștilor din România și-a expus punctul de vedere cu privire la viitoarele reglementări de prețuri în cadrul proiectului Ministerului Sănătății derulat cu sprijinul Băncii Mondiale.

În perioada 12-14 iulie a avut loc la Păltiniș Școala de vară a Colegiului Farmaciștilor din România, eveniment intern adresat personalului din Colegiile teritoriale, pentru cunoaștere directă și îmbunătățirea comunicării, perfecționarea procedurilor de lucru și întărirea spiritului de echipă.

În perioada 27-29 septembrie a avut loc la Cluj-Napoca ediția a XIX-a a Congresului Național de Farmacie, cu titlul „Farmacia azi: de la tradiție la interdisciplinaritate și inteligență artificială”. Beneficiind de o deschidere

fastuoasă și de un cuvânt de excepție din partea primarului orașului-gazdă, dl. Emil Boc, Congresul a reunit aproape 1.000 participanți pe parcursul celor 3 zile, care au urmărit cele peste 300 lucrări prezentate. Evenimentul a marcat un real reviriment al breslei farmaceutice, generând o atmosferă de optimism mai mult decât oportun pentru perioada dificilă pe care o traversăm.

Tot în luna septembrie, împreună cu alte organizații profesionale, Colegiul Farmaciștilor din România, în parteneriat cu Ambasada S.U.A. la București, a aderat la programul Visa Waiver pentru facilitarea eliberării de vize temporare, valabile timp de 10 ani, pentru membrii organizațiilor profesionale care doresc să călătorească în scop de afaceri sau turism în Statele Unite ale Americii.

În luna octombrie au reînceput cursurile de certificare pentru farmaciștii care doresc să se alăture proiectului pilot de vaccinare antigripală în farmacii, care a intrat în al doilea an de derulare. Vaccinarea efectivă s-a efectuat până la începutul anului 2024.

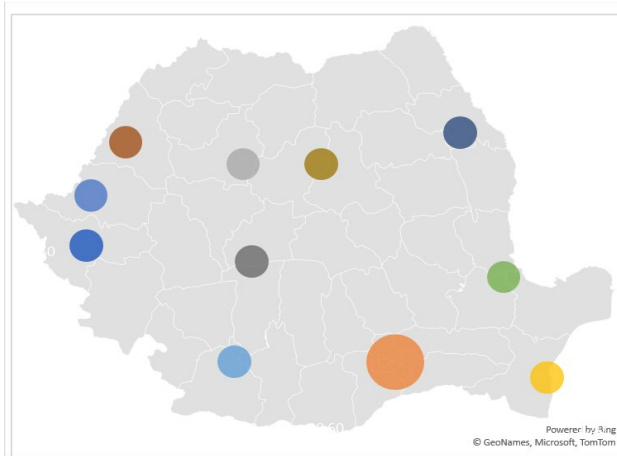
În data de 23 noiembrie a avut loc a XII-a ediție a Galei Farmaciștilor, eveniment anual ce reunește reprezentanți de seamă ai profesiei, autorități și instituții și premiază excelența în diversele arii de activitate ale profesiei de farmacist. S-au acordat peste 70 de distincții la următoarele secțiuni:

- Farmacistul Anului	- Farmacist dedicat Activității de Receptură
- Președinte de Colegiu	- Farmacist în Producția de Medicamente
- Implicare în activități naționale ale CFR	- Farmacist în Distribuția de Medicamente și Substanțe Farmaceutice
- Carte Farmaceutică	- Marketing și Management Farmaceutic
- Cercetare/ Proiecte Europene	- Farmacist Implicat în Viața Socială
- Presă Medicală	- Farmacist cu Activitate Extraprofesională
- Întreaga Activitate în Profesia de Farmacist	
- Farmacist în Farmacia Comunitară	
- Farmacist în Farmacia de Spital	

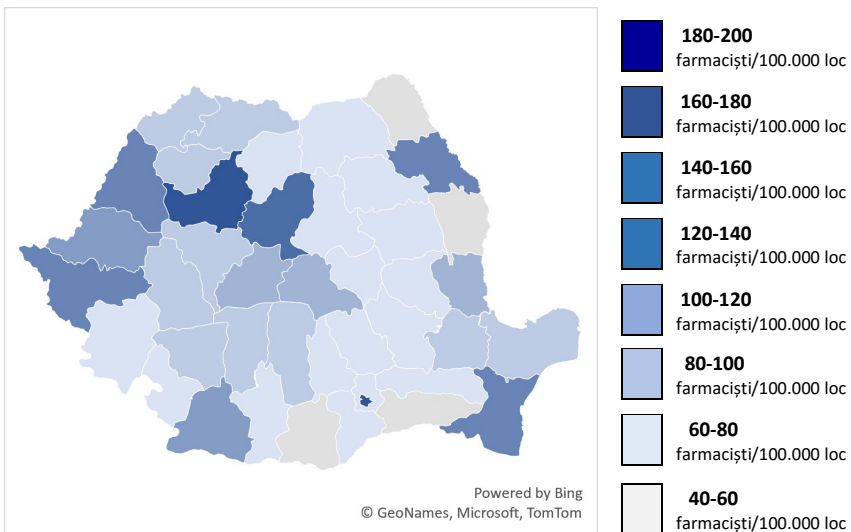
2. FARMACIȘTI ÎN ROMÂNIA

Farmacii sunt absolvenții celor 11 Facultăți de Farmacie acreditate, cu durata studiilor de 5 ani.

2.1. Localizarea Facultăților de Farmacie

2.2. Densitatea medie a farmaciștilor pe județe

2.3. Număr de farmaciști cu drept de liberă practică

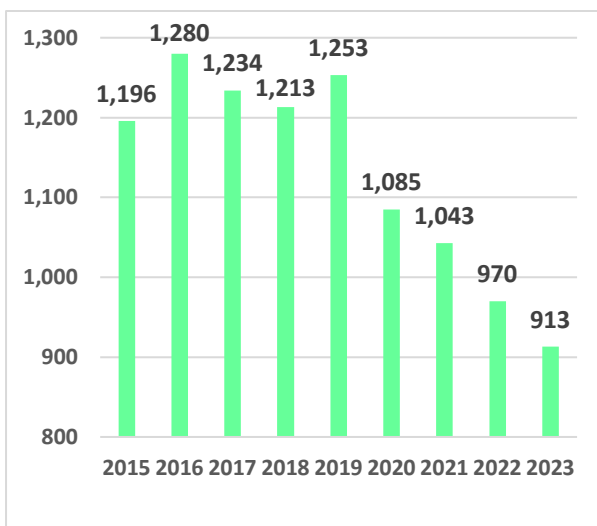
Regiune/ Județ	Nr. farmaciști	Farmaciști/ 100.000 loc.	Regiune/ Județ	Nr. farmaciști	Farmaciști/ 100.000 loc.
TOTAL	20,120	105.6			
BUCUREȘTI	3,535	156.4	SUD-VEST	1,762	94.0
<i>BUCUREȘTI</i>	<i>3,130</i>	<i>182.3</i>	DOLJ	795	132.6
ILFOV	405	74.6	GORJ	254	80.7
NORD-EST	2,768	85.8	MEHEDINȚI	171	73.0
BACĂU	389	64.7	OLT	261	68.1
BOTOȘANI	207	52.7	VÂLCEA	281	82.2
IAȘI	1,155	151.8	VEST	2,055	123.1
NEAMȚ	332	73.1	ARAD	496	120.9
SUCEAVA	479	74.5	CARAȘ-SEVERIN	174	70.6
VASLUI	206	55.0	HUNEDOARA	354	97.9
SUD-EST	2,477	104.6	TIMIȘ	1,031	158.5
BRĂILA	271	96.3	NORD-VEST	3,099	122.9
BUZĂU	283	69.9	BIHOR	758	137.5
CONSTANȚA	1,018	155.2	BISTRIȚA- NĂȘĂUD	199	67.2
GALAȚI	505	101.6	CLUJ	1,226	180.5
TULCEA	169	87.4	MARAMUREȘ	434	95.9
VRANCEA	231	68.9	SĂLAJ	182	85.8
SUD	1,876	65.5	SATU MARE	300	90.7
ARGEȘ	475	83.3	CENTRU	2,548	112.2
CĂLĂRAȘI	115	40.6	ALBA	309	94.8
DÂMBOVIȚA	298	62.2	BRAȘOV	568	103.9
GIURGIU	196	74.8	COVASNA	144	72.0
IALOMIȚA	152	60.6	HARGHITA	227	77.8
PRAHOVA	475	68.3	MUREȘ	841	162.3
TELEORMAN	165	51.0	SIBIU	459	118.2

După absolvirea facultății, farmaciștii pot opta pentru următoarele 4 specializări în programul de rezidențiat:

- Farmacie Generală;
- Farmacie Clinică;
- Analize Medico-Farmaceutice de Laborator;
- Industrie Farmaceutică și Cosmetică.

După obținerea gradului de farmacist specialist, farmaciștii își pot continua pregătirea profesională cu gradul de farmacist primar.

2.4. Numărul Certificatelor de Membru emise

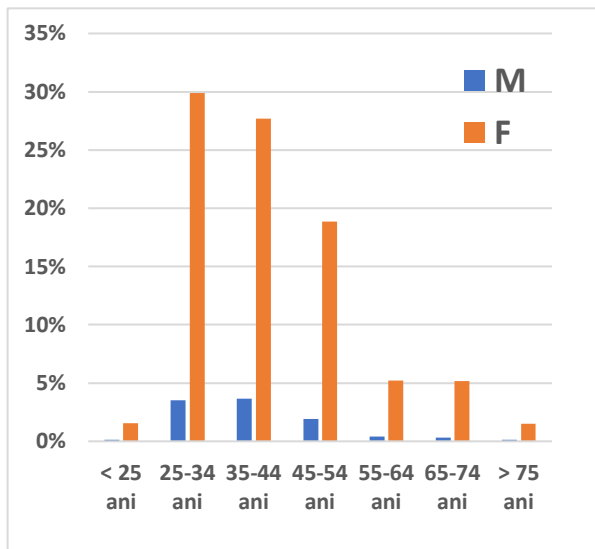

Numărul farmaciștilor care absolvă facultatea în fiecare an este în scădere în ultimii ani, așa cum se poate observa în numărul de certificate de membru emise în fiecare an de Colegiul Farmaciștilor.

Deși numărul farmaciștilor nu mai crește în ritmul cu care ne obișnuise în perioada în care perspectivele profe-

siei păreau foarte pomițătoare, totuși putem observa – farmacia rămânând o profesie majoritar feminină - că structura pe grupe de vârstă este bine reprezentată la vârstele tinere (spre deosebire de situația demografică a medicilor de familie), ceea ce ne determină în mod suplimentar să ne propunem o mai bună utilizare a resursei umane din domeniul farmaceutic în sistemul de sănătate din România, comparativ cu perioada anterioară în care problematica de tip comercial a absorbit în mare măsură energiile tuturor.

2.5. Distribuția pe gen și grupe de vârstă

Dincolo de intrările mai mici în sistem, numărul total al farmaciștilor activi este influențat în primul rând de numărul relativ mare de suspendări datorate concediilor de maternitate.

Numărul farmaciștilor care aleg să emigreze nu este încă foarte ridicat, însă riscul cel mai mare

cu care se confruntă profesia este cel de reorientare profesională, opțiune la care recurg din ce în ce mai mulți tineri farmaciști, nemulțumiți de condițiile actuale de exercitare ale profesiei.

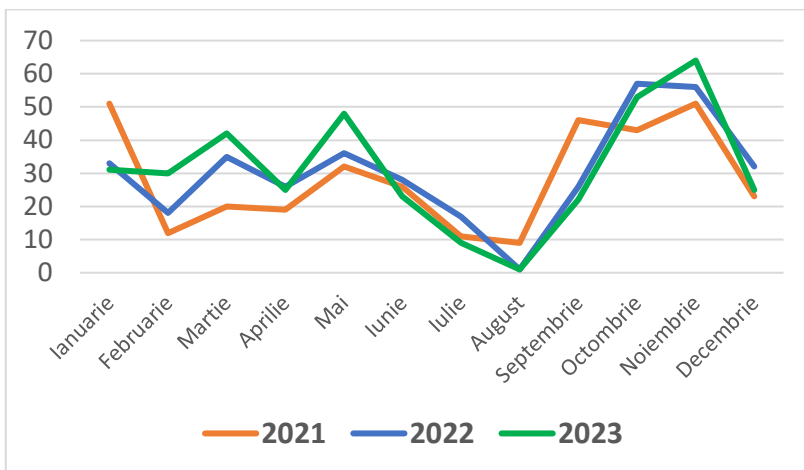
Privitor la repartiția heterogenă a farmaciștilor pe județe, ca și în interiorul acestora, putem afirma că aceasta reproduce în mare repartiția heterogenă a medicilor, a serviciilor de sănătate și a problemelor de accesibilitate a acestora.

Deși prezența – cel puțin la nivelul tinerilor farmaciști – în număr mai mare în apropierea centrelor universitare nu este o surpriză, Colegiul Farmaciștilor din România consideră obligatorie acoperirea omogenă și echitabilă a întregului teritoriu, atât pentru farmacie, cât și pentru medicina de familie, ca o prioritate a sistemului românesc de sănătate prin alocarea de resurse comparabile în funcție de numărul de locuitori. Dispunerea și evoluția asistenței secundare și terțiare trebuie să țină cont mai mult de alte variabile, însă asigurarea accesului facil și echitabil tuturor cetățenilor României la asistența primară (medic de familie + farmacist) este un obiectiv dezirabil și fezabil.

3. EDUCAȚIE FARMACEUTICĂ CONTINUĂ

În anul 2023 au avut loc 373 acțiuni de educație farmaceutică continuă (EFC), în creștere cu 2,2% față de anul anterior; după cum se poate observa în graficul următor, lunile „de vârf” pentru aceste acțiuni sunt noiembrie, octombrie, mai și martie. Au fost procesate 1.046 cereri individuale, iar ca rezultat al acestor acțiuni au fost luate în evidență 83.796 diplome.

3.1. Numărul acțiunilor EFC

Educația farmaceutică continuă (EFC) este un element de bază al dezvoltării profesionale continue (DPC):

Dezvoltare Profesională Continuă = DPC (*CPD = Continuing Professional Development*): menținerea sistematică, perfecționarea și dobândirea și/sau consolidarea continuă a cunoștințelor, abilităților și competențelor pe durata întregii vieți.

Educație Farmaceutică Continuă = EFC: un element al dezvoltării profesionale continue (DPC), ce implică dezvoltarea unor abilități clinice și tehnice în domeniul sănătății, legate de activitatea farmaciștilor.

4. REGULI DE BUNĂ PRACTICĂ FARMACEUTICĂ

Conform art. 2 din OMS nr. 75/2010, „Regulile de bună practică farmaceutică impun următoarele:

a) activitatea farmaceutică trebuie să fie focalizată pe eliberarea medicamentelor și a altor produse pentru sănătate, care să aibă calitatea garantată, însoțită de o informare și o consiliere adecvate pentru pacient;

b) principala preocupare a farmacistului trebuie să fie asigurarea stării de sănătate a pacienților, precum și a populației, în general;

c) farmacistul trebuie să încurajeze o prescriere rațională și să promoveze utilizarea corespunzătoare a medicamentelor, inclusiv în scopul evitării automedicației;

d) fiecare serviciu furnizat de unitatea farmaceutică trebuie să aibă un scop pertinent pentru bolnav, să fie clar definit, făcut cunoscut în mod eficace părților implicate și acceptat de către acestea;

e) farmaciștii practicieni au obligația profesională și morală de a se asigura că serviciile pe care le furnizează fiecărui pacient sunt de calitate adecvată. Respectarea Regulilor de bună practică farmaceutică reprezintă un mijloc de a îndeplini această obligație.”

În 2023, pe lângă evaluarea obișnuită din punct de vedere RBPF, s-au realizat următoarele:

- propuneri de formularistică unică, actualizată cu datele instituționale și anumite aspecte GDPR;
- perfecționarea procedurilor operaționale CFR:
 - evaluarea officinelor comunitare rurale, cu protocol între colegiile teritoriale;
 - procedura pentru scoaterea farmaciștilor din platforma CFR;
- modificarea Anexelor de valabilitate la Certificatul RBPF;
- actualizarea Fișei de atribuții pentru farmacist.

5. SERVICII FARMACEUTICE

OMS nr. 2382/2021 a aprobat Metodologia de realizare și implementare a serviciilor farmaceutice și a Nomenclatorului de servicii farmaceutice:

a) **servicii farmaceutice esențiale (SFE):**

- SFE 01: Serviciul de eliberare a medicamentelor pe bază de prescripție medicală;
- SFE 02: Serviciul de preparare a medicamentelor magistrale și oficinale sau a altor produse de sănătate;
- SFE 03: Serviciul de susținere și desfășurare a campaniilor de sănătate publică (utilizarea rațională a antibioticelor, riscurile obezității, riscurile consumului de alcool, tutun și droguri, importanța vaccinării, educație sexuală etc);

b) **servicii farmaceutice avansate (SFA):**

- SFA 01: Serviciul de evaluare și monitorizare a polimedicației;
- SFA 02: Serviciul de gestionare a pacientului cronic (hipertensiv, diabetic, cu afecțiuni pulmonare și cu dislipidemii):
 - SFA 02-1: Gestionarea pacientului cronic hipertensiv;
 - SFA 02-2: Gestionarea pacientului cronic diabetic;
 - SFA 02-3: Gestionarea pacientului cronic cu afecțiuni pulmonare, altele decât boli pulmonare obstructive cronice;
 - SFA 02-4: Gestionarea pacientului cronic cu dislipidemie;
- SFA 03: Serviciul de monitorizare a pacientului sub tratament cu antineoplazice orale;
- SFA 04: Serviciul de monitorizare a pacientului sub tratament cu anticoagulante orale;
- SFA 05: Serviciul de monitorizare specifică a pacientului cu boli pulmonare obstructive cronice
- SFA 06: Serviciul de consiliere privind renunțarea la fumat;
- SFA 07: Serviciul de măsurare a parametrilor biologici și a funcțiilor vitale;

- SFA 08 – Serviciul de consiliere privind contracepția de urgență cu administrare orală.
- SFA 09 – Serviciul de screening în scop diagnostic în farmacie (testare rapidă)
- SFA 10 – Serviciul de vaccinare în farmacie
- SFA 11 – Serviciul de educație privind sănătatea alimentației

Deși recunoscute din 2021, serviciile farmaceutice sunt la începutul procesului de reglementare, în sensul tarifării și plății acestora.

2023 a însemnat intrarea în al doilea an al proiectului pilot de vaccinare în farmacie, proiect care va dura 3 ani. La sfârșitul sezonului al doilea de vaccinare am înregistrat aproape 4.000 pacienți vaccinați de către cei cca 1.600 farmaciști certificați, în cele 410 farmacii înscrise la Ministerul Sănătății în acest proiect.

De asemenea, în colaborare cu Asociația Producătorilor Internaționali de Medicamente (ARPIM) și Asociația Distribuitorilor și Retailerilor Farmaceutici din România (ADRFR), cu sprijinul Forumului Român de Diabet, s-a inițiat în 2023 un proiect pilot de evaluare a riscului de diabet zaharat tip 2, desfășurat prin intermediul farmaciilor care s-au alăturat acestei inițiative în mod voluntar. În acest proiect s-au evaluat peste 10.000 persoane (63% femei), în peste 900 farmacii din toată țara. Una din 5 persoane dintre cele evaluate prezintă risc semnificativ pentru diabet, astfel: 6,3% persoane prezintă un risc foarte mare, iar 14,9% un risc mare pentru a dezvolta diabet zaharat de tip 2 în următorii ani.

Colegiul Farmaciștilor din România va continua demersurile de afirmare a rolului farmacistului în sistemul de sănătate și de promovare a importanței serviciilor farmaceutice, ținând cont atât de experiența europeană (rezumată în tabelul de mai jos), cât și de necesitățile și posibilitățile practice conform situației din România.

5.1. Sumar al serviciilor farmaceutice în Europa¹

Categorie/ Servicii	Prestare de către farmacii		Plătitor Public	Limitări reglementare
	majoritate	unele		
SERVICII DE ELIBERARE A MEDICAMENTELOR				
Servicii de noapte (gardă)	+++	++	++	+/-
Furnizarea de urgență a medicamentelor Rx	++	+/-	+/-	+/-
Furnizare urgentă de medicamente OTC	++	+/-	+/-	+/-
Eliberare repetată	+++	++	++	+/-
Substituția generică	+++	+	+/-	+/-
Refuzul de a elibera din motive de siguranță	++	+++	+/-	+/-
Livrare la domiciliu	++	+++	+++	+/-
SERVICII DE PROMOVARE A SĂNĂȚĂII				
Manipularea și eliminarea medicamentelor expirate sau neutilizate	+++	++	+/-	+/-
Furnizare ac/seringă	+	+	+	+/-
Medicamente pentru călătorie	+/-	+++	-	-
Vaccinarea în farmacie	+	+	+	+/-
Managementul greutateii corporale	+/-	+++	+/-	-
Renunțarea la fumat	+/-	+++	+/-	-
Educație pentru sănătate	+/-	+++	+/-	-
SERVICII DE SCREENING ȘI RECOMANDARE				
Scheme de management al bolilor comune	+/-	+	+/-	-
Screening-ul persoanelor cu risc care nu sunt sub tratament	+/-	+++	+/-	-
Medicina predictivă	+/-	-	-	-
Farmacovigilență pentru medicamentele sub monitorizare suplimentară	+++	-	+/-	-
Programarea vizitelor și/sau analizelor, cu livrarea rapoartelor	+/-	+	-	-
Trimiterea către alți furnizori de servicii medicale	+/-	+++	-	-
Furnizare kituri autotestare	++	++	+/-	-

¹ Institute for Evidence based Health (ISBE), Pharmacy Services in Europe, 2020

Categorie/ Servicii	Prestare de către farmacii		Plătitor Public	Limitări reglementare
	majoritate	unele		
SERVICIILE DE MANAGEMENT AL BOLILOR				
Administrarea de medicamente injectabile	+/-	+/-	-	+/-
Observare directă a tratamentului/Utilizare supravegheată a medicamentelor	+	+	+/-	+/-
Instrucțiuni la prima eliberare pentru medicamente	+	+	+	+/-
Instrucțiuni pentru utilizare pentru tratament, dispozitive de automonitorizare sau de ajutor medical	+	+++	+	-
Suport pentru aderența terapeutică	+	++	+	+/-
Teleconsultații de către farmaciști	+/-	++	+/-	-
Managementul bolilor cronice	+/-	+++	+/-	-
SERVICIILE DE MANAGEMENT DE CAZURI INDIVIDUALE				
Ajutor pentru administrarea dozei	+	++	+	-
Revizuirea medicației	++	++	++	-
Revizuirea medicamentelor la domiciliu/azil	+	+	++	-
Reconcilierea medicației	+/-	+/-	+/-	-
Substituție terapeutică	+/-	+/-	-	-
Deprescrierea unor clase terapeutice	-	+/-	-	-
Căi/protocoale de îngrijire integrată sau Cercuri de calitate privind asistența primară	+/-	+/-	+/-	-
Eliberarea și managementul terapiei cu costuri ridicate	+++	+	++	-
Titrare dozei de medicament	+/-	-	-	-
Formulare galenică	+++	+/-	+++	+/-
SERVICIILE BAZATE PE EVALUAREA TEHNOLOGIILOR MEDICALE (HTA)				
Colectarea de date privind eficacitatea noilor medicamente	-	+/-	-	-
Altele	+	+	+/-	-

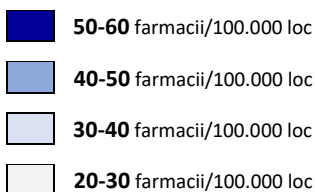
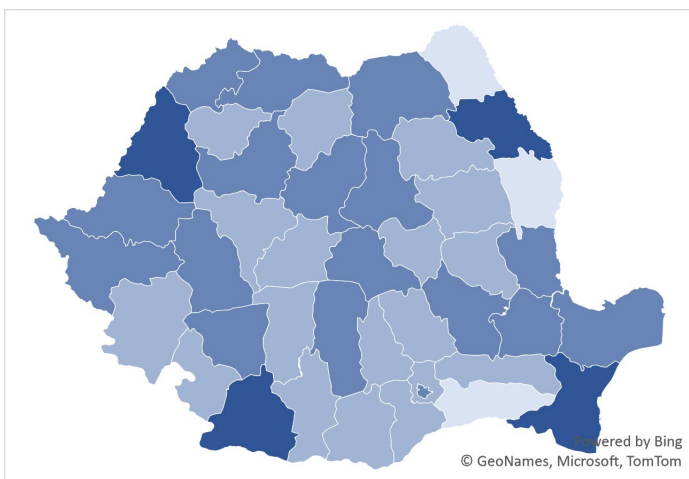
- - lipsă
+/- 1-4 țări
+ 5-9 țări
++ 10-18 țări
+++ peste 18 țări

6. FARMACII ÎN ROMÂNIA

Conform art. 1 din Legea Farmaciei nr.266/2008, „Asistența farmaceutică a populației se asigură, în condițiile prezentei legi, prin intermediul următoarelor **unități farmaceutice**, în sistem public sau privat:

- a) **farmacie de comunitate**, care poate deschide puncte de lucru = **oficine comunitare rurale/sezoniere**;
- b) **farmacie cu circuit închis**, care poate deschide puncte de lucru = **oficine cu circuit închis**;
- c) **drogherie.**”

6.1. Densitatea medie a farmaciilor pe județe

6.2. Număr de farmacii și unități farmaceutice

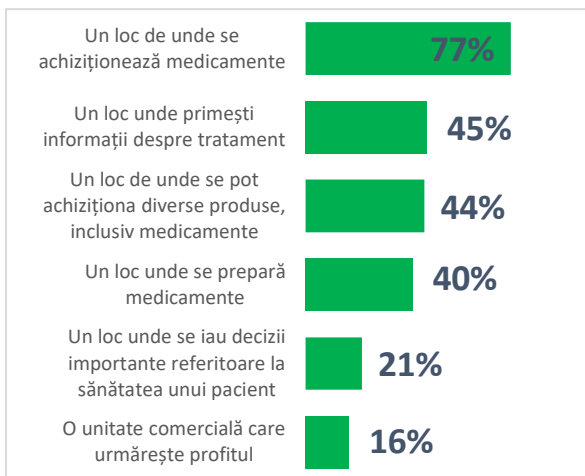
Regiune/Județ	FC	OC	D	FS	OS	TOTAL
TOTAL	7,950	1,035	122	479	24	9,610
BUCUREȘTI	1,019	1	4	86	3	1,113
BUCUREȘTI	823	0	2	82	3	910
ILFOV	196	1	2	4	0	203
NORD-EST	1,233	184	37	59	4	1,517
BACĂU	188	37	1	8	0	234
BOTOSANI	112	20	3	6	3	144
IASI	391	28	6	25	1	451
NEAMT	176	31	9	5	0	221
SUCEAVA	258	42	18	10	0	328
VASLUI	108	26	0	5	0	139
SUD-EST	1,099	165	12	51	3	1,330
BRĂILA	125	14	0	4	0	143
BUZĂU	165	53	4	8	3	233
CONSTANTA	386	17	4	18	0	425
GALATI	207	33	2	11	0	253
TULCEA	88	19	0	3	0	110
VRANCEA	128	29	2	7	0	166
SUD	1,012	214	17	55	1	1,299
ARGES	229	47	7	11	0	294
CĂLĂRASI	84	6	3	5	0	98
DÂMBOVITA	172	36	4	4	0	216
GIURGIU	98	9	0	3	0	110
IALOMITA	80	12	3	4	0	99
PRAHOVA	242	42	0	19	1	304
TELEORMAN	107	62	0	9	0	178
SUD-VEST	788	90	3	48	2	931
DOLJ	320	0	0	20	0	340
GORJ	131	31	2	9	2	175
MEHEDINTI	83	16	0	6	0	105
OLT	140	43	0	5	0	188
VĂLCEA	114		1	8	0	123
VEST	715	88	6	44	4	857
ARAD	190	10	0	6	0	206
CARAS-SEVERIN	77	41	0	7	0	125
HUNEDOARA	159	15	5	12	0	191
TIMIS	289	22	1	19	4	335
NORD-VEST	1,156	119	13	65	3	1,356
BIHOR	317	20	0	13	2	352
BISTRITA-NĂȘĂUD	109	19	3	4	1	136
CLUJ	303	23	2	29	0	357
MARAMURES	201	15	7	12	0	235
SĂLAJ	73	22	1	3	0	99
SATU MARE	153	20	0	4	0	177
CENTRU	928	174	30	71	4	1,207
ALBA	122	40	4	9	0	175
BRĂSOV	224	19	7	26	0	276
COVASNA	69	17	0	4	1	91
HARGHITA	119	9	2	6	0	136
MURES	242	61	9	14	3	329
SIBIU	152	28	8	12	0	200

FC = Farmacii de Comunitate OC = Oficine de Comunitate D = Drogherii

FS = Farmacii de Circuit închis OS = Oficine de Circuit închis

7. PERCEPȚIA DESPRE FARMACII/ FARMACIȘTI/ MEDICAMENT

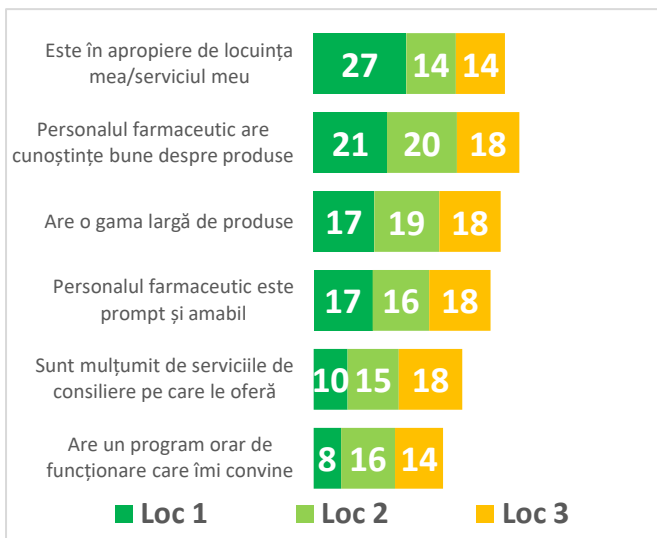
7.1. Ce reprezintă farmacia?

În luna septembrie 2023, Colegiul Farmaciștilor din România a efectuat, prin intermediul companiei Ipsos Research un studiu de percepție, reprezentativ statistic la nivel național, pe publicul larg (persoane peste 18 ani, urban și rural, 1.005 respondenți, marjă de eroare $\pm 3,1\%$, nivel de încredere 95%) despre

farmacie, farmacist și medicament, din care reproducem câteva răspunsuri.

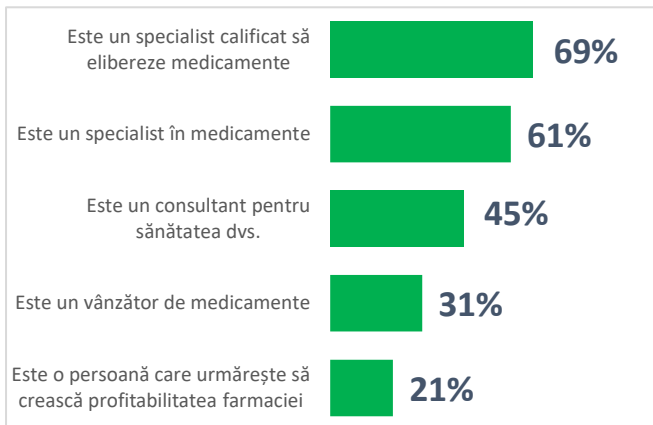
7.2. Criterii de alegere a farmaciei (%)

Dacă farmacia este pentru publicul larg în primul rând un loc de unde se achiziționează medicamente (77%) și mai puțin despre informații, alte produse sau preparare (între 40-45%), criteriile de alegere a acestora sunt în primul rând legate de poziție (convenabil plasa-

te), pregătirea personalului și gama de produse farmaceutice disponibile.

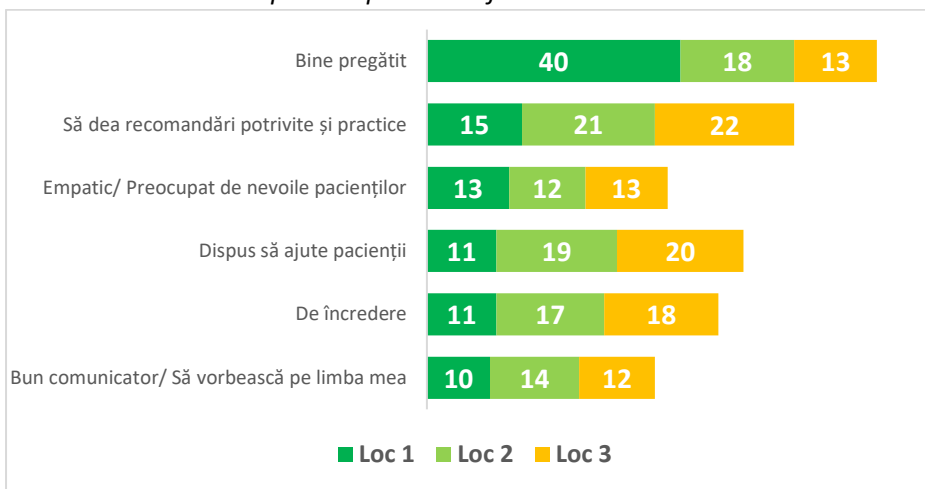
7.3. Ce este farmacistul?

Farmacistul este perceput în primul rând ca specialist în eliberarea medicamentelor sau ca specialist în medicamente în general și mai puțin drept consultant pentru sănătate; totuși, aproape o

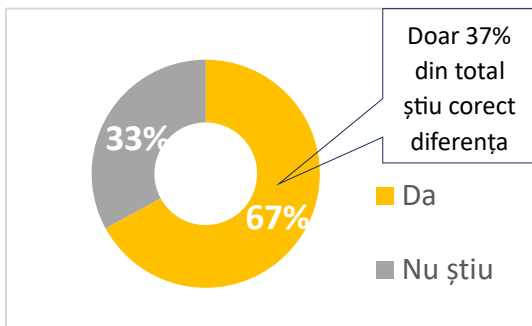
treime din public îl percepe și ca pe un simplu „vânzător” de medicamente.

7.4. Ce este important privitor la farmacist ?

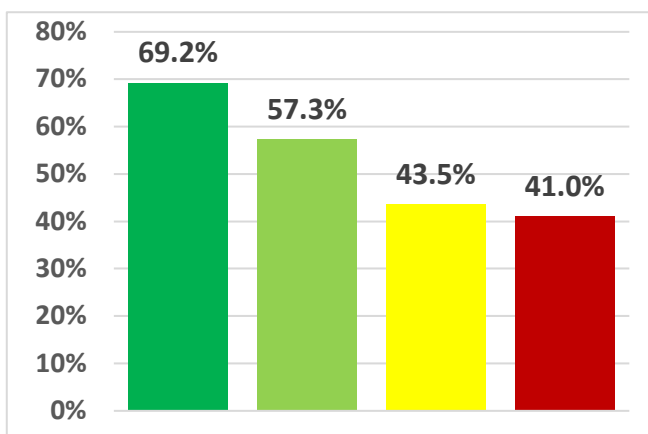
Din perspectiva respondenților, cele mai importante atribute pentru farmacist sunt : în primul rând nivelul de pregătire, apoi capacitatea de a da recomandări potrivite și practice și preocuparea și disponibilitatea pentru pacient. Deși aflate mai jos în răspunsuri, încrederea și capacitatea de a se face înțeles de către pacient pun în valoare exact atributele mai bine cotate.

7.5. Cunoașteți diferența dintre farmacist și asistentul de farmacie?

Deși două treimi dintre respondenți declară că fac diferența între farmacist și asistent, doar puțin peste o treime înțeleg corect diferența de pregătire care caracterizează cele două poziții frecvent întâlnite în farmacie.

7.6. În ce măsură aveți încredere în:

Privitor la gradul de încredere a publicului larg în principalele categorii de produse farmaceutice, ordinea acestora este cea firească (mai întâi medicamentele pe bază de rețetă, apoi medicamentele fără rețetă, respectiv suplimente alimentare), însă încrederea este mai redusă decât ar fi normal. Îngrijorător de mică este încrederea în vaccinuri, ceea ce trebuie studiat în mod suplimentar și remediat corespunzător.

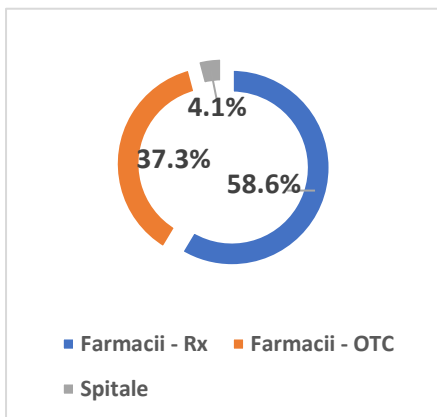
8. PIATA FARMACEUTICĂ DIN ROMÂNIA

Medicamentele au următorul statut:

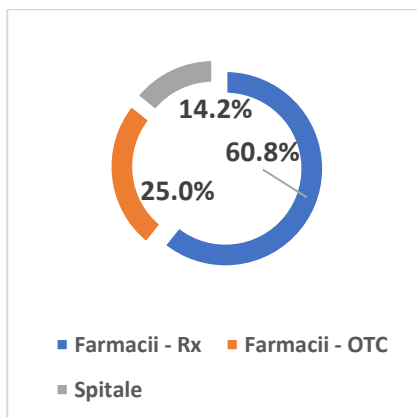
- Medicamentele Rx (pe bază de prescripție medicală): preț reglementat de Ministerul Sănătății, cu cotă TVA redusă (9%);

- Medicamentele OTC (care se pot elibera fără prescripție medicală): preț nereglementat, cu cotă TVA obișnuită (19%), ca produsele de larg consum.

8.1. Segmente principale – volum²

8.2. Segmente principale – valoare²

8.3. Cotele de adaos comercial (OMS nr. 368/2017)

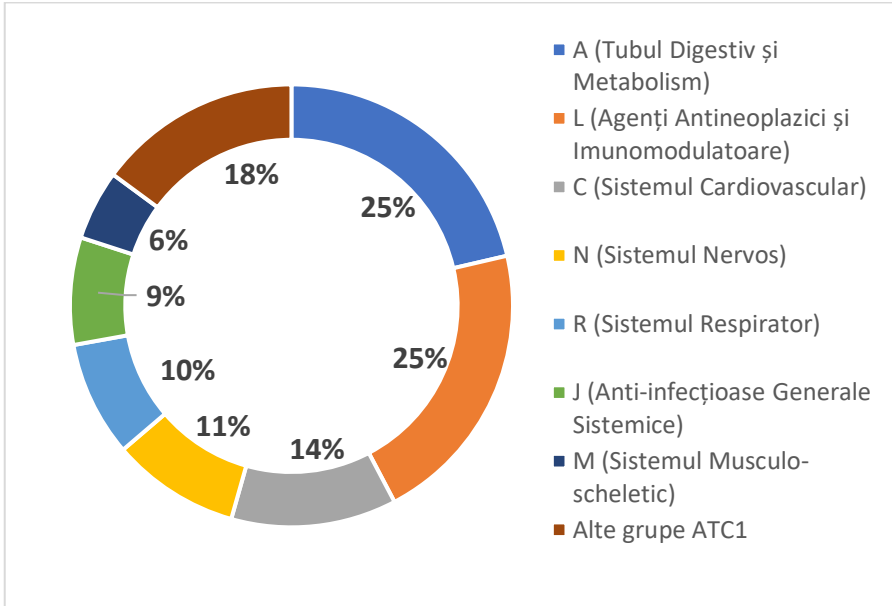
DISTRIBUȚIE		FARMACIE	
Preț Producător	Adaos	Preț Ridicată	Adaos
≤ 50 lei	14%	≤ 25 lei	24%
		25-50 lei	20%
50-100 lei	12%	50-100 lei	16%
100-300 lei	10%	100-300 lei	12%
300-1.500 lei	30 lei	300-1.500 lei	35 lei
> 1.500 lei	1%+30 lei ³	> 1.500 lei	1%+35 lei ³

În reglementarea în vigoare, adaosurile nu sunt fixe, ci în sens „maximal”, prețurile neputând depăși acest nivel, dar putând fi mai mici.

² Pharma & Hospital Report - Comunicat de presă Cegedim, 31.01.2024

³ începând din aprilie 2024

8.4. Grupe Terapeutice – valoare²

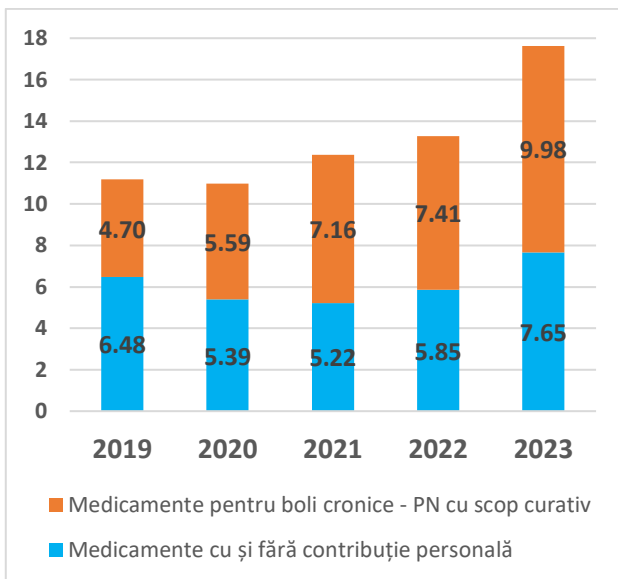

La eliberarea medicamentelor pe bază de prescripție medicală (Rx) se utilizează sistemul de compensare (din prețul de referință) astfel:

- Lista A: compensare 90%;
- Lista B: compensare 50%;
- Lista C: compensare 100%:
 - C1: grupe de boli;
 - C2: programe naționale de sănătate;
 - C3: gravide, copii, tineri;
- Lista D: compensare 20%;
- Lista E (imunologice):
 - E1: compensare 50%;
 - E2: compensare 100%.

Eliberarea rețetelor compensate se face doar prin intermediul „rețetei electronice” începând din 2012, în timp ce rețetele necompensate se pot scrie în continuare pe suport hârtie. În viitor sunt așteptate îmbunătățiri în ceea ce privește Sistemul Informatic de Prescripție Electronică (SIPE) deoarece în primul rând raportarea rețetelor compensate întâmpină anumite dificultăți.

8.4. Cheltuieli publice cu medicamente⁴

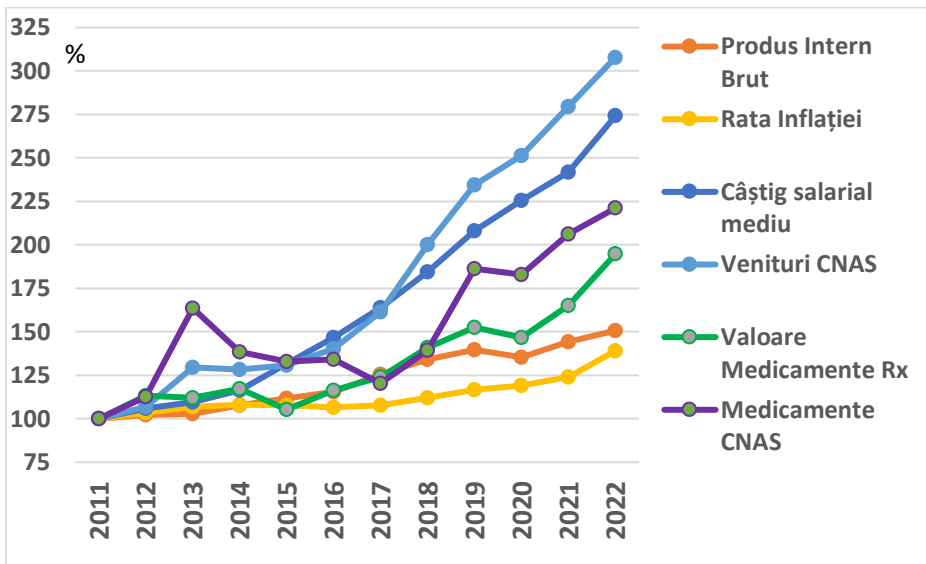
După o perioadă de relativ echilibru, cheltuielile publice cu medicamente au reînceput să crească susținut, în principal datorită programelor naționale pentru boli cronice.

În ceea ce privește lipsa unor medicamente la nivel european și global, acest fenomen s-a manifestat în România începând din 2010 ca urmare a creșterii tranzacțiilor intracomunitare („exportul paralel”) și s-a agravat după 2014, odată cu adoptarea modelului restrictiv de tip „preț minim”, afectând în timp mare parte din grupele terapeutice. Suplimentar, afectarea lanțurilor globale de aprovizionare în timpul pandemiei și ulterior conflictului dintre

⁴ CNAS, *Evoluția anuală a FNUASS 1999-2024*

Rusia și Ucraina a determinat o creștere a importanței acestei probleme. O parte din aceste influențe negative au fost atenuate prin măsurile luate de Ministerul Sănătății de revizuire și indexare a prețurilor, cu aplicare din luna august 2023, însă problema lipsei unor medicamente rămâne un capitol de maximă preocupare pentru pacienți, pentru farmaciști și pentru ceilalți profesioniști din sănătate.

8.6. Rate de creștere (2011=100%)⁵

În ultimii 10 ani am asistat la o creștere semnificativă a veniturilor sistemului public de asigurări sociale de sănătate, determinate în primul rând de creșterea câștigului salarial mediu. Valoarea consumului total de medicamente Rx nu a urmat același ritm de creștere, în parte și din cauza politicii restrictive de preț. Valoarea medicamentelor Rx susținute public (CNAS) a crescut mai repede decât valoarea consumului total, ceea ce denotă probleme de sustenabilitate și poate ridica pe viitor probleme de echitate.

⁵ Prelucrare date INS și CNAS

9. FARMACIA ÎN EUROPA

9.1. Cheltuieli pentru sănătate (€/locuitor)⁶

Țara	2019	2020	2021	Țara	2019	2020	2021
Luxembourg	5,503	5,900	6,402	Slovenia	1,975	2,110	2,351
Denmark	5,405	5,646	6,223	Portugal	1,983	2,054	2,308
Sweden	5,025	5,260	5,813	Czechia	1,607	1,859	2,152
Ireland	4,850	5,317	5,689	Estonia	1,426	1,566	1,770
Germany	4,897	5,198	5,599	Latvia	1,060	1,154	1,612
Netherlands	4,753	5,119	5,511	Greece	1,402	1,469	1,577
Austria	4,690	4,865	5,486	Lithuania	1,224	1,334	1,568
Belgium	4,498	4,462	4,790	Slovakia	1,198	1,220	1,428
Finland	3,984	4,147	4,590	Croatia	931	963	1,195
France	4,011	4,148	4,542	Hungary	942	1,032	1,171
Malta	2,575	2,747	3,064	Poland	906	902	983
Italy	2,604	2,690	2,837	Bulgaria	626	754	884
Spain	2,417	2,536	2,734	Romania	661	713	817
Cyprus	1,857	2,064	2,515	EU - 27	3,116	3,271	3,562

9.2. Cheltuieli farmaceutice (€/locuitor - 2019)⁷

Țara	Rx	OTC	Alte	Total	Țara	Rx	OTC	Alte	Total
Germany	573	76	10	660	Finland	327	51	13	391
Malta	521	45	14	579	Sweden	270	92	29	391
Greece				523	Spain	276	71	43	390
France	415	37	54	506	Portugal				365
Bulgaria				482	Latvia	229	111	16	355
Austria	367	104	8	479	Romania	208	122	23	354
Italy				467	Slovakia	304	47	..	351
Lithuania				433	Estonia	216	55	63	335
Ireland				431	Poland	133	165	16	314
Hungary	408		20	428	Croatia	226	41	35	302
Belgium	360	58	6	424	Netherlands				297
Slovenia	313	87	18	417	Cyprus	248	17	4	269
Luxembourg	281	83	44	408	Denmark	167	37	54	258
Czech Rep.	258	81	65	404	EU - 27				462

⁶ Eurostat, Healthcare expenditure

⁷ OECD, Health at a Glance Europe 2022

9.3. Număr Farmacii la 100.000 locuitori⁷

Țara	Farmacii	Țara	Farmacii
Greece	88	Hungary	23
Spain	47	Czech Republic	23
Romania	45	Germany	23
Belgium	42	Norway	17
Latvia	40	Slovenia	16
Ireland	38	Luxembourg	16
Estonia	37	Austria	15
Slovakia	37	Finland	15
Poland	32	Sweden	14
Italy	32	Netherlands	12
France	32	Denmark	9
Portugal	28		

9.4. Farmaciști la 100.000 locuitori⁸

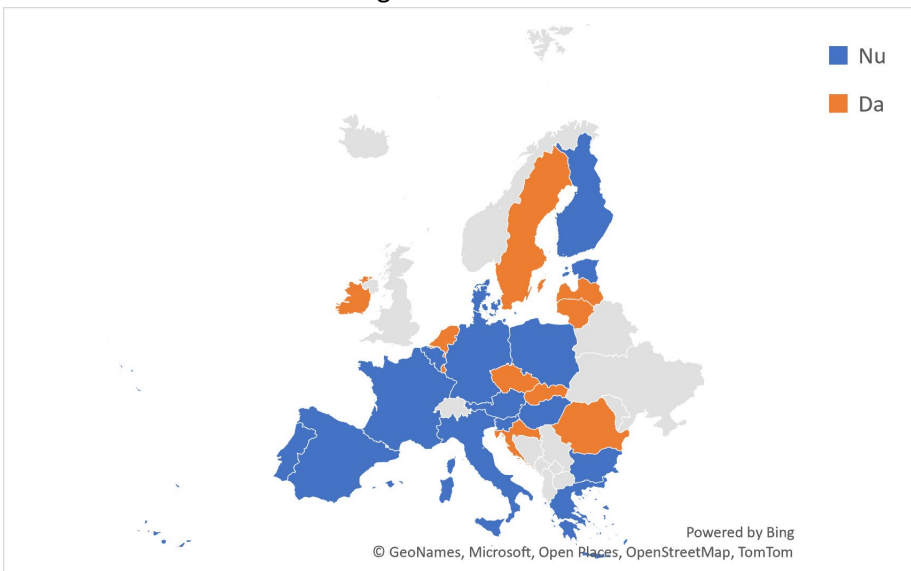
Țara	2019	2020	2021
Malta	129.4	135.8	147.3
Belgium	126.7	128.6	131.0
Italy	125.6	124.2	128.4
Spain	123.3	131.6	125.6
Romania	93.0	100.6	111.8
Ireland	107.4	:	110.0
Lithuania	102.9	102.6	102.0
Portugal	93.2	95.3	98.0
Cyprus	94.6	97.0	97.6
France	92.3	91.4	91.5
Bulgaria	84.5	87.9	88.7
Latvia	84.3	86.5	87.6
Croatia	76.4	78.6	84.6
Hungary	83.1	78.4	81.4
Sweden	79.6	76.9	:
Austria	73.0	73.1	75.8
Poland	74.3	74.9	75.3
Slovenia	72.6	74.1	74.1
Czechia	72.0	71.7	71.5
Estonia	71.7	72.8	71.2
Germany	66.7	67.0	67.4
Denmark	55.4	55.6	:
Netherlands	21.5	21.6	21.7

⁸ Eurostat, Healthcare staff

9.5. Absolvenți Farmacie la 100.000 locuitori⁸

Țara	2019	2020	2021	Țara	2019	2020	2021
Cyprus	11.8	15.5	19.0	Austria	3.6	3.5	3.5
Portugal	8.5	8.4	9.2	Croatia	3.4	3.6	3.4
Italy	8.0	7.5	7.9	Hungary	3.3	3.3	3.3
Romania	8.4	8.2	7.2	Ireland	3.5	3.3	3.3
Spain	5.6	6.2	6.4	Estonia	4.0	6.5	3.0
Bulgaria	5.6	6.2	5.7	Germany	2.8	3.1	2.9
Finland	5.3	6.1	:	Denmark	3.2	3.0	:
Malta	4.8	4.7	5.4	Latvia	3.3	2.3	2.7
Slovenia	:	:	5.2	Poland	2.7	2.7	2.7
Belgium	5.0	5.2	5.2	Czechia	2.7	2.9	2.2
France	4.5	4.3	:	Greece	3.2	2.5	:
Lithuania	4.7	3.8	4.8	Netherlands	1.3	1.0	1.2
Slovakia	4.8	5.5	4.2	Luxembourg	:	:	:
Sweden	4.5	3.9	4.2				

9.6. Integrearea orizontală a farmaciilor⁹

⁹WHO, *The legal and regulatory framework for community pharmacies in the WHO European Region*

10. DESPRE COLEGIUL FARMACIȘTILOR DIN ROMÂNIA

Colegiul Farmaciștilor din România a fost înființat în conformitate cu **Legea nr. 81/1997** (privind exercitarea profesiei de farmacist, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Farmaciștilor din România) și este organizat și funcționează în conformitate cu **Legea nr. 95/2006** (privind reforma în domeniul sănătății), Titlul XIV Exercițarea profesiei de farmacist. Organizarea și funcționarea Colegiului Farmaciștilor din România.

Conform art. 586 (1) din Legea 95/2008: "Colegiul Farmaciștilor din România este organism profesional, apolitic, fără scop lucrativ, de drept public, cu responsabilități delegate de autoritatea de stat, în domeniul autorizării, controlului și supravegherii profesiei de farmacist ca profesie liberală, de practică publică autorizată."

Ca autoritate publică și profesională, Colegiul Farmaciștilor din România realizează atribuțiile prevăzute de lege și de prezentul statut, în 5 domenii principale de activitate:

- a) profesional;
- b) etic și deontologic;
- c) jurisdicție profesională și litigii;
- d) economico-social;
- e) administrativ și organizatoric.

Colegiul Farmaciștilor din România este condus de:

- **Adunarea generală națională**, alcătuită din președinții colegiilor teritoriale și din reprezentanți aleși de adunările generale locale prin vot direct și secret, cu norma de reprezentare de 1/50;
- **Consiliul național**, alcătuit din președinții colegiilor teritoriale, 3 reprezentanți ai Colegiului Farmaciștilor din București, un reprezentant numit de Ministerul Sănătății ca autoritate de stat și câte un reprezentant din fiecare minister ori instituție centrală cu rețea sanitară proprie;
- **Biroul executiv**, format din: președinte, 3 vicepreședinți și secretar general;
- **Președinte**.

Colegiul Farmaciștilor din România

Str. Viitorului nr. 4, sector 2, 020612 București
România

Telefon: +40-21-210 02 56

e-mail: secretariat@colegiulfarmacistilor.ro

www.colegfarm.ro

